

KOMENTÁŘ

Bankovní událost číslo jedna

Ekonomickou událostí číslo jedna dnešního dne a konce minulého týdne jsou potíže Union banky. Ačkoliv tato událost je z hlediska bankovníctví nepochybně významná, její dopad na finanční trh ani na ekonomiku jako celek nebude fatální. Především, banka byla v poslední době zaměřena primárně na retailovou klientelu. Ačkoliv v prvním období po vzniku byla značně provázána s velkými podniky zejména ze severomoravského regionu, v poslední době již tato provázanost byla podstatně menší. Odtud plyne, že pád banky nebude mít dominový efekt například na významné velké podniky. Namísto toho největší díl nákladů ponесou drobní stádatelé. Ti budou mít na několik měsíců úspory zcela zmrazeny a po vyplacení pojistného ztratí nejméně 10 % svých úspor. I když jejich ztráta je extrémně nepříjemná z osobního hlediska, z makroekonomického pohledu nebude mít na hospodářství zásadní či okamžitý dopad.

Jiná otázka je ale dlouhodobý dopad aféry na psychiku lidí a potažmo celou ekonomiku. Důvěra ve finanční trh a bankovníctví jako takové je v ČR extrémně nízká. Lidé mají stále na paměti problémy například řady investičních fondů v 90. letech. Tato důvěra se po aféře Union banky ještě sníží. Ekonomické ztráty tohoto typu ale nyní nelze vyčíslit.

Je téměř jisté, že institucí, na kterou se nyní snese největší sprška stížností, bude Česká

národní banka (ČNB). Největší díl obvinění bude téměř jistě přicházet z politických kruhů, které se pokusí aféru využít jako nástroj k ovlivnění mínění voličů. ČNB sice možná mohla zasáhnout dříve, otázkou však je, zda by to bylo účelné. Pro Union banku se dlouhodobě hledal strategický partner. To však bylo extrémně obtížné, protože o nemocnou banku neměl žádný strategický partner zájem. Kdyby ČNB rovnou napumpovala do banky peníze, aby ji zachránila, pak by ve skutečnosti vydávala prostředky všech daňových poplatníků a stejně by tím možná bance nepomohla. Agónie banky by se jen protahovala - banka by se snažila získané peníze rozpůjčovat více klientům a když by poté opožděně přišel její konec, ještě více subjektů by tím bylo postiženo. Vklady klientů jsou ale pojištěny a toto pojistné bude vyplaceno z fondu, do kterého přispívají všechny banky. Kdyby stát bance pomohl již dříve prostředky ze státní pokladny, museli by následně tuto pomoc splácet všichni daňoví poplatníci a ne bankovní sektor.

Markéta Šichtařová

Vladimír Pikora

analytický tým Volksbank CZ

Komentář byl převzat z Finančního deníku Volksbank CZ.

LIDÉ

Šéfem japonské centrální banky T. Fukui

Guvernér japonské centrální banky je od pondělka 24. února **Tošihiko Fukui**. Podle analytiků by mohla jeho volba znepokojit ty, kteří doufali v radikální akci na zpevnění japonské ekonomiky. Fukui je v politice konzervátec, jeho jmenování bude muset ještě schválit japonský parlament.

T. Fukui bude mít i dva nové náměstky, jejichž jmenování slibuje lepší spolupráci s vládou.

Kazumasa Iwata z úřadu vlády je znám jako propagátor nekonvenční měnové politiky, **Toširo Muto** byl náměstkem ministra financí. Dá se proto očekávat významný vliv ministerstva financí na kroky centrální banky. Výběr guvernéra je považován za test, zda si centrální banka dokáže poradit s deflací, která snižuje japonským firmám zisky již tři roky. Podle analytiků se radikální změna v brzké době nedá očekávat. Jmenování Iwaty, který je znám jako propagátor agresivní politiky, ale může časem vést k posunu.

Union banka:

Personální změny

V reakci na události posledních dnů odvolala na svém pondělním mimořádném zasedání dozorčí rada akciové společnosti Union Banka členy představenstva banky **Radovana Vávru** a **Romana Truhláře**, informovala agentura Donath-Burson-Marsteller zastupující majoritního vlastníka banky, italskou skupinu Invesmart. Novými členy představenstva jmenovala **Romana Mentlíka** a **Michala Gaubeho**.

Dvě nové manažerky Dresdner Bank v Plzni

Ing. Markéta Šiková pracuje pro Dresdner Bank CZ v oblasti podnikového bankovníctví od ledna 2003 v nově otevřené kanceláři banky v Plzni. Jako Account Manager je zodpovědná za klienty z podnikové sféry plzeňského kraje.

Své cenné zkušenosti z oblasti firemní klientely získala zejména za dobu svého více než pětiletého pracovního pobytu v Německu, kde v letech 1997–2000 pracovala ve Frankfurtu nad Mohanem v Prager Handelsbank AG jako úvěrový analytik a později Account Manager a od roku 2000 v německé pobočce belgické finanční skupiny KBC jako specialista pro mezinárodní firemní klientelu. Pěči o firemní zákazníky se Markéta Šiková věnovala i před svým pobytem v SRN, kdy pracovala v ČR v Agrobance a později v ČSOB, na pozicích klientského pracovníka pro firemní klientelu. Je absolventkou Západočeské univerzity v Plzni.

(Pokračování na straně 2)

Chcete dostávat zdarma newsletter časopisu Bankovníctví?

Přihlaste se na e-mailové adrese

<mailto:pdf.bankovnictvi@economia.cz> !

Klienti UB mohou počítat s nabídkami bank i úlevami

Čtvrt milionu klientů Union banky (UB), která v pátek kvůli finančním problémům uzavřela své pobočky, zůstanou tento týden bez uložených peněz, úvěry však bance musí řádně splácet. Konkurenční banky připravují pro klienty UB zvýhodněné nabídky vedení účtů i úvěrů. Firmám, které kvůli potížím UB přišly o peníze, může vláda podle nedělního prohlášení premiéra Vladimíra Špidly pomoci tím, že jim „poshová, pokud jde o jejich daňové a odvodové povinnosti“. Situaci 2400 důchodců, kteří mají účty v UB, řeší ministerstvo práce a sociálních věcí. Problémy banky zkomplikovaly život také podnikatelům, kteří mohou mít na účtech UB zablokované i přeplatky daně z přidané hodnoty.

Nabídku klientům UB učinily některé konkurenční peněžní ústavy již v pátek a další přibudou zřejmě tento týden. Česká spořitelna zaznamenala v pátek zejména na Ostravsku vyšší zájem klientů. Živnobanka v sobotu otevřela více než dvě desítky svých obchodních míst a nabídla klientům UB své služby. Od pondělí nabídne klientům otevření běžného účtu za zvýhodněných podmínek GE Capital Bank. Snaha konkurenčních bank získat nové klienty se může projevit v nabídce překlenovacích úvěrů pro věřitele banky, kteří by dostali výplatu z Fondu pojištění vkladů se zpožděním několika měsíců.

Dvě pobočky Union banky po celé zemi zůstaly v pátek zavřeny poté, co banka přiznala finanční potíže. Peněžní ústav rovněž zastavil platby a používání platebních karet. ČNB v pátek zahájila s UB správní řízení o odnětí bankovní licence. Tento krok odůvodnila horší likviditou UB, která vede k její platební neschopnosti.

(ČTK)

VÝROČÍ

Osmdesáté výročí smrti A. Rašína

Pražané si připomněli památku českého národohospodáře, finančníka a politika Aloise Rašína, na nějž byl před 80 lety spáchán atentát. Pietní akci uspořádal k výročí tragické smrti prvního československého ministra financí Úřad městské části Praha 2. Vzpomínku doplnil seminář o Aloisi Rašínovi na Novoměstské radnici.

Před domem v Žitné ulici číslo 10, kde Rašín bydlel a byl 5. ledna 1923 zastřelen, se sešlo asi padesát lidí. Mezi nimi i vnučka Aloise Rašína Jana. S krátkou řečí vystoupil Václav Klaus. Rašína označil za mimořádnou osobnost a jednu z největších postav české historie. Starosta Prahy 2 Michal Basch řekl, že do října tohoto roku plánuje rekonstrukci chodníku v Žitné ulici tak, aby kopíroval stav z poloviny minulého století. Uvedl rovněž, že společně s paní Rašínovou konzultuje opětovné umístění pamětní desky v domě, který po restituci připadl do jejího vlastnictví.

Alois Rašín (1867-1923) byl jedním z vůdčích představitelů protirakouského odboje v Čechách. Společně s Karlem Kramářem byli za protirakouskou činnost v roce 1916 odsouzeni k trestu smrti, ale později amnestováni. Jako hlavní organizátor převratu 28. října 1918 se po vzniku samostatného státu stal Rašín ministrem financí Československé republiky. S jeho jménem se pojí především měnová reforma v únoru 1919, při níž řídil efektivní finanční rozlučku s Rakouskem a upevnění československé měny.

V lednu 1923 se stal Rašín terčem politicky motivovaného atentátu. Přes veškerou snahu lékařů 18. února toho roku zemřel. Sotva dvacetiletý atentátník Josef Šoupal po svém zatčení prohlásil, že svým činem chtěl prospět proletariátu. Byl odsouzen k osmnácti letům vězení.

(ČTK)

Připravujeme do měsíčníku **BANKOVNICTVÍ** č. 3/2003 a do týdeníku **EKONOM** č. 12/2003 (datum vydání 20. března 2003) společnou barevnou přílohu na téma

AUDIT VE FINANČNÍCH INSTITUCÍCH

Příloha bude připravena ve spolupráci s Komorou auditorů ČR a zhodnotí stav auditu v bankovním, pojistném a leasingovém sektoru, představí nové trendy jako jsou auditorské výbory, interní audit nebo outsourcing.

Blíží informace Vám podá Ing. Anna Olléová, tel.: 233 071 781, GSM: 603 196 620, fax: 233 071 472, e-mail: anna.olleova@economia.cz.

BANKY

Evropské banky mají v regionu zájem hlavně o ČR, Maďarsko a Polsko

Banky ze zemí Evropské unie mají v regionu střední a východní Evropy největší zájem na expanzi v České republice a Maďarsku, silnou pozici mají rovněž v Polsku a Chorvatsku. Pět nejsilnějším bankovním skupinám v tomto regionu přitom patří rovněž nejvýznamnější domácí banky. Podle Jana Hájky z Patria Online je mezi největšími bankovními skupinami v regionu střední a východní Evropy belgická KBC, která v tuzemsku drží ČSOB. Následují UniCredito, která nedávno dokončila koupi Živnostenské banky a HVB Bank držící na českém trhu čtvrté místo. Do velké pětky patří ještě Erste Bank vlastnici Českou spořitelnu a Sociétés Générale, která koupila Komerční banku.

„Pobaltské státy jsou ve sféře zájmu především švédských bank, balkánské banky pak bývají často převzaty řeckými ústavami,“ uvedl J. Hájek. Do střední a východní Evropy přitom expandují evropské banky především ve snaze zvýšit ziskovost a úrokové marže. Zájem o akvizice mají především peněžní ústavy z Rakouska, Německa či Itálie, naopak nejmenší zájem projevují finanční ústavy z Dánska, Španělska, Lucemburska či Velké Británie.

Komerční banka přišla s čipovou kartou

Jako první domácí banka nabídla Komerční banka svým klientům čipové karty, které splňují mezinárodní standardy EMV. Karty asociace Visa jsou vybaveny čipem i klasickým magnetickým proužkem. Využity mohou být i mimo místa vybavená zařízením na čtení čipu. I další velké bankovní domy chystají brzy zavedení čipových karet. „ČSOB začne vydávat čipové karty zhruba v květnu letošního roku,“ uvedl Pavel Hejzlar. Jako první zavedla čipovou Maxkarty v roce 1996 Poštovní spořitelna. Její karta však nesplňuje mezinárodní standardy. Česká spořitelna i GE Capital Bank prohlašují, že budou v souladu s požadavky karetních asociací připraveny na zavedení čipu od roku 2005.

Hlavní výhodou čipu je jeho větší bezpečnost. Klient je při použití čipového terminálu vždy vyzván k zadání PIN kódu. „Čipové karty prakticky nelze kopírovat nebo falšovat,“ uvedla prezidentka Visa International pro region střední a východní Evropy Anne Cobb. Proti kartám s magnetickým proužkem by mělo být provedení transakcí rychlejší. Na karty lze rovněž nahrát různé věrnostní a slevové

(Pokračování na straně 3)

Další benefit pro předplatitele Bankovníctví
Ročenka Hospodářských novin 2003.
Máte-li o ni zájem, vyžádejte si ji na e-mailové adrese
<mailto:marketing.ba@economia.cz>

LIDÉ

(Pokračování ze strany 1)

Tým privátních bankéřů Dresdner Bank CZ získal posilu pro nově otevřenou kancelář banky v Plzni. **Jana Kozlíková** přichází ze Citibank, kde měla na starost zajištění kompletního servisu pro zákazníky a vedení pobočkové agendy. Po svých studiích na

Západočeské univerzitě v Plzni Jana získala mnoho cenných zkušeností v klientském servisu u různých společností. V současné době ještě studuje na Univerzitě v Hradci Králové. Za sekci privátního bankovníctví plzeňské kanceláře Dresdner Bank je J. Kozlíková zodpovědná za vyhledání nových klientů, zjištění jejich potřeb, následný výběr a doporučení nejlepšího složení produktů a služeb banky.

Per Sundbye vedoucím forenzních služeb E&Y

Per A. Sundbye byl jmenován do čela týmu, který se v pražské kanceláři Ernst & Young věnuje poskytování forenzních služeb. Je zodpovědný za forenzní služby nejen v ČR, ale koordinuje tyto aktivity také na Slovensku, v Maďarsku, Chorvatsku a Slovinsku. Před svým působením ve společnosti E&Y pracoval Per Sundbye ve firmě Andersen v Oslu a Londýně.

P. Sundbye se v E&Y specializuje na vyšetřování podvodů a zvyšování povědomí o jejich prevenci. Soustředí se především na oblast finančních služeb včetně compliance. Oddělení, které vede, se zabývá forenzním účetnictvím, podvody a pomáhá klientům při posuzování a omezování rizik podvodu.

Per Sundbye studoval obchod na univerzitě v německém Mannheimu. Mezi hlavní studijní obory patřil mezinárodní management, bankovníctví a finance. Svou profesionální kariéru odstartoval ve společnosti Andersen v Oslu, kde byl nejprve auditorem a později pracoval v divizi podnikových konzultací. V roce 1998 se stal členem týmu společnosti Andersen v Londýně, kde byl manažerem divize finančních trhů.

Per Sundbye byl od roku 1998 členem londýnské skupiny zabývající se rizikem podvodů. V minulosti se podílel na celé řadě významných projektů, jejichž cílem bylo vyšetřit případy podvodů, dohledávání finančních aktiv, zneužívání tržního postavení a „praní“ peněz. Byl zároveň jedním z hlavních členů týmu, který se ve Švýcarsku zabýval hledáním majetku obětí nacismu. Je členem Asociace sdružující osoby certifikované pro vyšetřování podvodů.

(BA, ČTK)

(Pokračování ze strany 2)

programy. Cenově by se přitom neměla lišit od běžných karet. „Nepočítáme s tím, že by zavedení čipu ovlivnilo cenu karty,“ uvedla náměstkyně generálního ředitele KB Jitka Pantůčková. Banka zatím nabízí čip pouze u základní karty Visa Elektron. U vyšších druhů karet bude čip poskytovat od počátku března. Po roce 2005 již by měly být čipem vybaveny všechny karty na českém trhu.

Česká spořitelna loni zdvojnásobila zisk

Česká spořitelna loni podle českých účetních standardů vytvořila čistý zisk 6,45 mld. Kč. Oproti předchozím 3,03 mld. Kč to představuje více než dvojnásobný nárůst. Výsledek je nejvyšší v novodobé historii banky. Celková aktiva banky zůstala stabilní a zvýšila se o necelých 7 mld. Kč na 456,2 mld. Kč. Výsledky podle mezinárodních standardů banka zveřejní 24. března.

Za růstem zisku stojí růst příjmů z poplatků a provizí, které meziročně vzrostly o 10 % na 6,7 mld. Kč. Banka tento růst zdůvodňuje rostoucím počtem operací a vyšší úvěrovou činností. V loňském roce však rovněž několikrát zvýšila některé poplatky, především zdražila hotovostní výběry. Banka na konci loňského roku zaměstnávala 11 372 lidí, což je asi o šest set méně než o rok dříve. Letos by spořitelnu mělo opustit maximálně několik set lidí a stav by se měl stabilizovat kolem 11 tisíc. Zisk banky před zdaněním vzrostl téměř na 10 mld. Kč, provozní zisk činil 9,5 mld. Kč. Kromě příjmů z poplatků rostly přes klesající úrokové sazby i úrokové výnosy. Nízké sazby totiž kompenzoval růst úvěrů fyzickým osobám, klesly rovněž úrokové náklady. Ke zvýšení zisku přispěl pokles salda tvorby rezerv z více než 3,3 mld. Kč na pouhých 88 mil. Kč. Ten podle banky souvisí především s aktivním přístupem při řízení rizik a úspěšným vymáháním pohledávek.

Počet osobních půjček Citibank dvojnásobný

Citibank oznámila, že počet poskytnutých osobních půjček převyšujících částku 200 000 Kč se v posledním čtvrtletí roku 2002 v porovnání s předchozím čtvrtletím zdvojnásobil. Citibank osobní půjčka je nejvyšší nezajištěný úvěr nabízený na zdejšímu trhu a může dosáhnout až 1 mil. Kč. „Důvodem takového nárůstu byly příznivé úrokové míry a krátká doba vyřízení žádosti o půjčku,“ uvedl Marek Hlavica, mluvčí Citibank.

PENZIJNÍ FONDY

Penzijní fondy zvýšily zisky asi o třetinu

Penzijní fondy zvýšily podle údajů Asociace penzijních fondů v loňském roce zisk o 540 mil. Kč na 2,27 mld. Kč. Peníze evidované ve prospěch účastníků penzijního připojištění na konci roku přesáhly 63,4 mld. Kč, což znamenalo meziroční nárůst o čtvrtinu. Ke konci loňského roku bylo v penzijních fondech připojištěno podle údajů APF ČR 2,597 milionu aktivních účastníků. V průběhu minulého roku tak došlo k jejich zvýšení o 89 tisíc.

Zisk PF ČS vzrostl o 40 %

Penzijní fond České spořitelny vykázal v loňském roce podle českých účetních standardů čistý zisk 237,9 mil. Kč. Oproti předchozím 170 mil. Kč to představuje nárůst o 40 %. Fond měl na konci roku 2002 přes 375 tisíc klientů a je podle tohoto hlediska jedním ze tří největších domácích penzijních fondů. Celková aktiva fondu dosáhla loni 7,43 mld. Kč, což je meziročně o 43 % více.

(BA, PE, ČTK)

Studentská soutěž

Bankovní institut vysoká škola Praha (BIVŠ), Univerzita Hradec Králové (UHK) a časopis Bankovníctví vyhlašuje studentskou soutěž „Deset let české koruny“ o nejlepší seminární/semestrální práci. Práce se může zabývat historií, současností i budoucností české koruny v souvislosti se vstupem České republiky do Evropské unie.

Tři vítězné práce budou odměněny věcnými cenami a jejich podstatné části budou zveřejněny v samotném časopise Bankovníctví i na jeho webových stránkách (www.bankovnictvi.ihned.cz). Práce bude hodnotit odborná porota složená ze zástupců BIVŠ, UHK, redakční rady časopisu a dalších renomovaných odborníků.

Metodické pokyny pro vypracování soutěže najdete na internetových stránkách časopisu Bankovníctví (www.bankovnictvi.ihned.cz/...) nebo BIVŠ (...).

Studenti BIVŠ předají přihlášky Ing. Františku Záhlavovi, DrSc., vedoucímu katedry Ekonomických a sociálních věd, Ověnská 9, 170 00 Praha 7, (e-mail: fzahlava@bivs.cz).

Studenti UHK předají přihlášky Ing. Jaroslavu Dittrichové z katedry Ekonomie, Víta Nejedlého 573, 500 03 Hradec Králové, (e-mail: jaroslava.dittrichova@uhk.cz).

Studenti z jiných VŠ mohou poslat přihlášky buď poštou na některou z předcházejících adres nebo přímo do časopisu Bankovníctví na adresu Jana Chuchvalcová, šéfredaktorka, Dobrovského 25, 170 55 Praha 7 (e-mail: jana.chuchvalcova@economia.cz).

Termín odevzdání přihlášek je do 10. 3. 2003.

Termín odevzdání prací je do 31. 5. 2003

GLOSÝ

MMF kritizuje Německo

Šéf Mezinárodního měnového fondu Horst Köhler vidí obraz Německa v černých barvách: podle něj zemi hrozí, že prohraje svůj blahobyt. Neřešené problémy, ať se jedná o důchody nebo zdravotnictví, stále narůstají, řekl Köhler. Přesto podle něj nikdo není schopen „nalít lidem čistého vína“. V Německu prý chybí vědomí, že blahobyt musí být obhajován každý den. Rovněž odvahy vlády k reformám je podle něj malá. Šance na německý růst posuzuje šéf MMF pesimisticky. Rok 2003 bude sotva lepší než ten předcházející. Köhler přitom neočekává, že se svět zhroutí do recese, pokud vypukne válka v Iráku. Důvodem je podle něj skutečnost, že mezinárodní finanční trhy získaly na odolnosti.

Horst Köhler, šéf Mezinárodního měnového fondu, posuzuje šance na německý růst pesimisticky. Letošní rok bude podle něj sotva lepší než ten loňský.

Bank of England snížila růstová očekávání

Britská centrální banka snížila ve své poslední čtvrtletní zprávě předpověď hospodářského růstu britské ekonomiky. Letos by měla jeho roční míra činit 2,5 % a kolem 2 % na konci roku příštího. Banka ještě v listopadu loňského roku zveřejnila prognózu, podle které se zdál být pravděpodobný růst ve výši 3,1 %. Důvodem revize je zhoršený výhled pro světovou ekonomiku, nejistoty spojené s možnou válkou v Iráku a oslabení domácí poptávky. Roční nárůst ceny nemovitostí poklesne v horizontu dvou let z 25 % na nulu. To ale banku neznepokojuje. Považuje to za odbourání neudržitelné míry růstu cen. Nižší nárůst cen nemovitostí přispěje k tomu, že také spotřebitelé nebudou své výdaje zvyšovat tak silně jako v nedávné minulosti. Podniky zároveň dále omezí své investice. Centrální banka je přesvědčena, že zhoršený výhled hospodářského růstu vyváží rizika, že nižší úrokové sazby by mohly stimulovat růst spotřebitelských půjček a výdajů a v konečném důsledku vyústit v prudký pád.

Londýnským analytikům dělá současný kurz úrokové politiky centrální banky starosti. Podle názoru expertů se banka nechala při svém nedávném snížení úrokových sazeb na 3,75 % příliš silně ovlivnit celosvětovou nejistotou a nedostatečně zohlednila domácí rizika. Snížení úrokových sazeb činí podle nich kolaps trhu nemovitostí pravděpodobnějším.

Británie má nejnižší nezaměstnanost

Zaměstnanost dosahuje v současnosti rekordní výše poté, co v posledních třech letech rostla nejrychlejším tempem. Platy a mzdy rostly ale jen mírně – jejich roční míra růstu činila koncem minulého roku pouze 3,7 %, což je výrazně za 4,5% úrovní, kterou centrální banka považuje za

(Pokračování na straně 4)

(Pokračování ze strany 3)

kompatibilní se svým inflačním cílem. Britská míra nezaměstnanosti je nejnižší z celé skupiny G 7. Podle mnohých expertů ale existuje značná skrytá nezaměstnanost.

Rusko dostalo varování

Ruská ekonomika zpomaluje a čelí další hrozbě kolísání cen ropy a inflace, varoval Mezinárodní měnový fond. Po dvoutýdenní návštěvě delegace MMF v Moskvě se ve vydaném prohlášení pravi, že ruská ekonomika by letos mohla expandovat o 3,5 %, což je výrazně menší odhad než vládní prognóza, která počítá se 4,2 %. Varování MMF přišlo v době, kdy společnost BP oznámila svoji investici ve výši 6,75 mld. USD – v Rusku by tak měla vytvořit třetí největší ropnou společnost. Ruská vláda považuje vstup BP za symbol projevené důvěry v zemi, která přes deset let usiluje o bolestivé ekonomické reformy.

MMF nicméně uvádí, že centrální banka by měla dát vyšší prioritu redukci inflace a varoval, že udržitelný růst bude vyžadovat obnovení strukturálních reforem, omezitelnou makroekonomickou politiku a snížení závislosti na surovinových zdrojích. Má se za to, že představitelé MMF tlačí ruskou vládu, aby vytvořila „stabilizační fond“, který by ochránil neočekávané vysoké příjmy z ropy. Bez takového fondu by hrozilo riziko aprece rublu a expanze vládních výdajů. Ruské ministerstvo financí dlouho odmítalo vytvoření takového fondu, jaký existuje v některých na ropě závislých zemích, např. v Norsku. Nyní slíbilo, že tuto myšlenku předloží vládě k posouzení. Zahraniční analytici vznik stabilizačního fondu v Rusku široce podporují.

ECB varuje před konjunkturními riziky

Evropská centrální banka považuje úrokovou úroveň v eurozóně stále za přiměřenou tomu, aby zajišťovala stabilní cenovou úroveň. Nicméně očekávané oživení konjunktury je podle ECB především v důsledku nejistých následků možné války v Iráku i nadále vystaveno riziku. „Současná nízká úroveň úrokových sazeb by měla přispět k vyrovnání negativních dopadů na ekonomiku, které vycházejí z vysoké celosvětové nejistoty, a přispět k trvalému hospodářskému oživení v průběhu roku 2003,“ píše se v únorové zprávě banky.

Německo na pokraji recese

Německá ekonomika možná vězí ve druhé recesi za poslední dva roky. Podle nových odhadů Bundesbanky hospodářský výkon země v posledním čtvrtletí loňského roku oproti předchozímu čtvrt-

letí lehce poklesl (sezonně očištěno). Více než dva roky se tak německá ekonomika nachází ve „fázi kvazi-stagnace“, uvádí německá centrální banka ve své poslední měsíční zprávě. Pokud bude její odhad potvrzen oficiálními statistickými propočty, mohlo by se možná jednat o první krok na cestě k opětovné recesi. O to se hovoří, jestliže HDP klesne dvě čtvrtletí za sebou – v Německu k tomu naposledy došlo v roce 2001. Banka sama nechce přilévat oleje do ohně a mírní své nepříznivé hodnocení ekonomiky tím, že na konečný soud je třeba ještě počkat. Výsledky průzkumu mezi podniky a počty zakázek dávají naději na zlepšení situace v tomto čtvrtletí. Bundesbanka nicméně poukazuje i na to že se ke konci roku drasticky zhoršila spotřebitelská nálada. Co se týče celosvětových rámcových podmínek, pak je podle Bundesbanky (jako ostatně i podle většiny jiných mezinárodních i národních institucí a ekonomů) ke zlepšení konjunkturních vyhlídek bezpodmínečně nutné zmírnění napjaté geopolitické situace. V současné špatné konjunkturní situaci v zemi jsou ale stále více na vině domácí faktory, píše Bundesbanka.

Wim Duisenberg, šéf ECB: „Současné nízké úrokové sazby a slabé inflační tendence by měly podpořit hospodářský růst v eurozóně.“

V nadcházejících měsících nelze čekat růstové impulsy ani ze strany celoevropského konjunkturního vývoje. Evropská komise dala najevo, že již netrvá na své podzimní prognóze, ve které odhadovala průměrný hospodářský růst zemí EU na 1,8 %. Nejpozději v dubnu tak lze čekat její revizi směrem dolů, prohlásil hospodářský komisař Pedro Solbes. K otázce, o jak velkou revizi by mělo jít, se ale odmítl vyjádřit.

Podle odhadů ECB zůstane hospodářský růst v eurozóně napřed slabý a k jeho pomalému zrychlování by mělo dojít teprve ve druhé polovině roku. Současné nízké úrokové sazby a slabé inflační tendence by ho měly podpořit, uvedl šéf ECB Wim Duisenberg. Rostoucí rizika letošního roku již banka podle něj zohlednila v prosincovém snížení úrokových sazeb. Toto

jeho prohlášení je v rozporu s nadějami ekonomů a analytiků, kteří s další redukcí úroků ECB výrazně počítají. Duisenberg varoval před tím, aby se přestala dodržovat pravidla Paktu stability s odvoláním na rizika možného konfliktu s Irákem. Podle něj je příliš předčasné, vyčíslovat byt' jen přibližně důsledky hrozící války na hospodářský růst a státní rozpočty. Všechna s tím související rizika jsou do značné míry závislá na délce případného válečného konfliktu. Před změkčením Paktu stability varuje i Bundesbanka.

Fed vidí šance pro oživení

Šéf americké centrální banky Alan Greenspan počítá s oživením konjunktury, jakmile pomine nejistota plynoucí z iráckého konfliktu. Pro investory, spotřebitele a podniky je tato nejistota v současnosti velkou bariérou, která brzdí nové investice. Pokud by výdaje firem proti očekávání nestoupily, je možné, že by centrální banka přistoupila ke snížení úrokových sazeb. Finanční trhy na Greenspanova slova zareagovaly jen zdrženlivě. „Zvýšení politického napětí ve světě pouze zesílilo již existující nejistoty, které se nahromadily v uplynulých třech letech. Vznikly tak výrazné překážky pro nové investice a tím i pro výrazné oživení hospodářské aktivity“, prohlásil Greenspan a znovu zpochybnil načasování konjunkturního balíčku prezidenta Bushe: „Jsem jedním z mála lidí, kteří doposud nejsou přesvědčeni o tom, že program k podnícení ekonomiky je žádoucí strategií.“

Greenspan zároveň nabádal k větší rozpočtové disciplíně. Podle něj by měly být neprodleně podniknuty kroky k omezení rozpočtového deficitu a veřejných výdajů – jinak by mohlo hrozit i zvýšení úrokových sazeb, varoval. Bílý dům nedávno odhadl pro letošek rozpočtový deficit na něco přes 300 mld. USD, což odpovídá zhruba 3 % HDP. Loni stát vykázal deficit téměř 160 mld. USD. Centrální banka snížila svoji prognózu hospodářského růstu pro letošní rok – počítá s pouhými 3,25 %-3,5 % (po původních 3,5 % - 4 %). V roce 2002 činil hospodářský růst 2,8 %. Inflace by se měla pohybovat mezi 1,25 % - 1,5 % (dosavadní odhad byl 1,5 % - 1,75 %). Míra nezaměstnanosti se sotva změní a měla by se pohybovat mezi 5,75 % - 6,0 %.

CeBIT 2003

Na veletrhu CeBIT 2003 v Hanoveru, který se letos koná od 12. do 19. března, proběhne už po pětadvacáté akce „Bankovní a finanční systémy“, která ukáže inovační řešení bankovních a finančních služeb. Výstava, odborné fórum a především možnost intenzivní výměny názorů na „setkání bankéřů“ poskytne odborným návštěvníkům rozsáhlý přehled o tomto segmentu trhu. Potřebné informace návštěvníkům zajistí orientační systémy, infotéky a exkurze. Přednášky a workshopy se budou zabývat aktuálními inovacemi a detailním rozбором jednotlivých témat. Hlavní téma akce „Bankovní a finanční systémy 2003“ zní „mobilní obchod ve finanční síti“. V rámci této prezentace budou zorganizovány dvě hlavní přehlídky. „EMV – Mezinárodní standard čipových karet“ přinese informace o vývoji od prvotních magnetických štitků k inteligentním čipovým kartám a „Solution City“ se bude zabývat inovacemi jednotlivých řešení.

(MS, PE)

Chcete dostávat zdarma newsletter časopisu Bankovnictví?

**Přihlaste se na e-mailové adrese
mailto:pdf.bankovnictvi@economia.cz !**

**Časopis Bankovnictví si můžete předplatit na
tel.: 800 11 00 22, na e-mailové adrese
mailto:predplatne@economia.cz
nebo na http://www.economia.cz/info/ba/**

NUMISMATIKA

J. Vrchlický na stříbrné minci

Ve středu 5. února vydala ČNB do oběhu pamětní stříbrnou dvousetkorunu ke 150. výročí narození Jaroslava Vrchlického, českého básníka, spisovatele, dramatika a překladatele.

Jaroslav Vrchlický, vlastním jménem Emil Frída, se narodil 17. února 1853 v Lounech. Dětská léta strávil převážně u svého strýce, faráře v Ovčárech u Kolína. Strýcův vliv se projevil i při volbě povolání – po ukončení studií na gymnáziu se mladý Vrchlický nechal zapsat na teologii. Zde však nedokončil ani první semestr a přešel na studium historie, filozofie a románských jazyků na filozofickou fakultu. Po ukončení studií odešel na rok do severní Itálie, kde působil v hraběcí rodině jako vychovatel. Po návratu nastoupil místo suplenta na učitelském ústavu a posléze se stal tajemníkem na české technice. Působil jako redaktor Světozoru, kritik a recenzent v Lumíru a divadelní referent ve staročeských denících. V roce 1890 byl jmenován jedním z prvních členů nově založené České akademie věd a umění, v roce 1898 se stal řádným profesorem všeobecné literatury na pražské univerzitě. Byl čestným členem několika zahraničních akademií a také členem Panské sněmovny. V plné tvůrčí práci byl v roce 1908 postižen mozkovou mrtvicí, která mu znemožnila další činnost. Z jeho pera vzešlo za 35 let literární činnosti celkem 270 svazků, v nichž převažuje básnická tvorba, zejména epická a lyrická, bohaté je i jeho dílo dramatické a překladatelská činnost z celkem 18 národních literatur, především románských. Poslední léta svého života dožil Vrchlický v Domažlicích, kde 9. září 1912 zemřel.

Soutěž na minci byla vypsána v říjnu roku 2001. Bylo do ní předloženo sedmapadesát podání. Po druhém kole rozhodla komise uspořádat užší soutěž, neboť všechny tři vybrané návrhy vyžadovaly určité technické i výtvarné úpravy. Všichni autoři, akademický sochař Jiří Harcuba, akademický sochař Jaroslav Veselák a student Pavel Jekl, výzvu k účasti v užší soutěži přijali a v termínu předložili nové návrhy. Po jejich posouzení komise označila za nejméně výstižný návrh ak. sochaře Jaroslava Veseláka. O zbývajících dvou hlasovala a poměrem hlasů 4:3 doporučila k realizaci návrh Jiřího Harcuby. Bankovní rada ČNB se však s názorem komise

plně neztotožnila a pro realizaci schválila lící stranu návrhu J. Harcuby, který zaujal nekonvenčním řešením s použitím stylizovaného brku jako symbolu básnické činnosti Vrchlického, a rubovou stranu návrhu P. Jekla s méně obvyklým pojetím portrétu.

Mince ke 150. výročí narození Jaroslava Vrchlického je vůbec první mincí u nás, kde na lící straně chybí obvyklé vyobrazení heraldických figur ze státního znaku. Povinný pro lící stranu je nyní pouze název státu a nominální hodnota se zkratkou peněžní jednotky, které dostatečně vyjadřují skutečnost, že jde o minci České republiky. Takové pojetí pamětních mincí není ve světě ani v Evropě neobvyklé.

Minci razila Bižuterie Česká Mincovna v Jablonci nad Nisou ze slitiny obsahující 900 dílů stříbra a 100 dílů mědi. Průměr mince je 31 mm, hmotnost 13 g a síla 2,30 mm. Na lící straně mince je kromě výše uvedených textů a vyobrazení umístěna značka České mincovny a iniciála „H“ autora návrhu, na rubové straně doplňuje portrét Jaroslava Vrchlického neuzaвершенý opis jeho jména a příjmení, letopočty 1853–2003 a iniciály autora návrhu této strany.

Stejně jako všechny pamětní mince je i tato ražena ve dvojím provedení, v běžné kvalitě a zvláštní, tzv. proof kvalitě s vysokým leskem a matovaným reliéfem. Obě kvality se rovněž liší hranou, která je u běžného provedení vroubkovaná, u zvláštního hladká s vlysem „ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA * Ag 0.900 * 13 g *“. K minci se dodává katalogová karta světle zelené barvy, na níž je popis mince a její plastické vyobrazení.

Alena Kolínová, ČNB

Více informací o mincích vydávaných Českou národní bankou najdete na http://www.cnb.cz/plat_num_akt.php

ZAJÍMAVOSTI

Rizikové investice v Evropě se stabilizovaly

Po mnoha po sobě jdoucích čtvrtletích prudkého poklesu se evropské investice rizikového kapitálu ve čtvrtém čtvrtletí roku 2002 stabilizovaly. Uvádí to průzkum evropského rizikového kapitálu provedený společností Ernst & Young. Objem investic činil 878 mil. EUR a provedeno bylo 223 transakcí. Investovaná částka ve 4. čtvrtletí 2002 byla o pouhé 1 % nižší než ve 3. čtvrtletí, a to i přes 13% pokles v počtu transakcí. Nejvíce investic směřovalo ve čtvrtém čtvrtletí 2002 na britský trh.

V průběhu roku 2002 evropským investicím rizikového kapitálu nadále dominovaly Velká Británie, Francie, Německo a Švédsko. Investice uskutečněné v těchto zemích tvořily zhruba tři čtvrtiny celkového objemu investic. Velká Británie je zdaleka nejsilnější zemí z hlediska počtu transakcí i investovaných částek, ale druhé místo, jež v letech 2000 a 2001 zaujímalo Německo, patřilo v roce 2002 Francii. Do firem ve Velké Británii směřovaly investice v roce 2002 v objemu 1,5 mld. EUR, což je více, než částka investovaná ve Francii (732 mil. EUR) a Německu (575 mil. EUR) dohromady.

Podle průzkumu Ernst & Young značně poklesly částky investované do odvětví softwaru. Ve čtvrtém čtvrtletí 2002 bylo investováno 135 mil. EUR v 56 transakcích rizikového kapitálu, což představuje pokles v počtu transakcí o 45 % a v objemu o 27 % oproti předcházejícímu čtvrtletí. Naopak tomu bylo v odvětví zdravotnictví, farmacie a medicínských služeb, kde objem investic ve 4. čtvrtletí vzrostl o 33 % na 385 mil. EUR a také investice do odvětví produktů a služeb vzrostly o 25 % na 142 mil. EUR. Avšak z pohledu celého roku 2002 byla nejméně úspěšná odvětví farmacie a softwaru, která společně získala 53% podíl objemu všech investic rizikového kapitálu.

V uplynulých třech letech došlo k výraznému odklonu rizikového kapitálu od nově vznikajících společností a investované prostředky směřovaly především do firem s určitou historií podnikání. V roce 2000 směřovalo 70 % investic do společností v raném stádiu vývoje a v roce 2001 činil tento podíl pouze 46 %. Objem investic, které směřovaly do nově vznikajících společností v roce 2002 byl ještě menší. Pouze 35 % transakcí s rizikovým kapitálem, jež se v Evropě uskutečnilo, se týkalo nově založených společností. Co se týče objemu investic, v roce 2001 bylo do nově vznikajících společností v Evropě investováno 10,5 mld. EUR a v roce 2002 objem poklesl na 4,4 mld. EUR.

V celé Evropě, stejně jako v USA, byly v roce 2002 příležitosti k likviditě společností, do nichž investoval rizikový kapitál, velmi malé. Pouhých 12 společností financovaných rizikovým kapitálem dokončilo první veřejnou nabídku akcií a získalo 85 mil. EUR. To je značný pokles i oproti 747 mil. EUR, jež 26 společností získalo v roce 2001. Možnosti pro fúze a akvizice byly mírně vyšší – v roce 2002 došlo k akvizici 106 společností, což je pokles oproti 138 v předchozím roce. Mnohé z těchto prodejí však pro investory nebyly ziskové a investoři nebyli příliš ochotni sdělovat akviziční ceny.

(RED)

Na stránkách měsíčníku Bankovníctví č. 3/2003, které vychází 20. března, najdete:

- SPOTŘEBITELSKÉ ÚVĚRY NABÍRAJÍ NA OBRÁTKÁCH
- ŘÍZENÍ ÚVĚROVÝCH RIZIK Z POHLEDU HYPOTEČNÍ BANKY
- KRITICKÁ SITUACE SOUKROMÝCH BANK V SRN

Časopis si můžete předplatit na tel.: 800 11 00 22, na e-mailové adrese

<mailto:predplatne@economia.cz>

nebo na <http://www.economia.cz/info/ba/>

BANKOVNICTVÍ - PDF SERVIS MĚSÍČNÍKU HOSPODÁŘSKÝCH NOVIN, web: <http://bankovnictvi.ihned.cz>

Elektronická příloha časopisu Bankovníctví. Vychází jednou týdně. Kontakt na redakci: Bankovníctví, Economia, a. s., Dobrovského 25, 170 55 Praha 7

Jana Chuchvalcová, šéfredaktorka, tel.: 233 071 461, fax: 233 072 014, <mailto:jana.chuchvalcova@economia.cz>, Anna Olléová, inzerce, tel.: 233 071 781, mobil: 603 196 620,

<mailto:anna.olleova@economia.cz>, Renata Němcová, sekretariát, tel.: 233 071 471, fax: 233 072 015, <mailto:renata.nemcova@economia.cz>

PŘIHLÁŠENÍ-ODHLÁŠENÍ PDF SERVISU: e-mail: pdf.bankovnictvi@economia.cz